

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976

החלטה 04-15

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הקובל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

ע"י ב"כ - עו"ד יונתן ברג ועו"ד שני ארז

לבין:

הנקבל

ד"ר אריה אבני

בעצמו

ה ח ל ט ה

העובדות והקובלנה

1. ד"ר אריה אבני הינו רופא מורשה ובעל תואר מומחה בכירורגיה כללית (להלן – הנקבל או ד"ר אבני).
- הנקבל הוא בעל אתר אינטרנט, בו הוא מפרסם מאמרים שונים (להלן – האתר). בין היתר, פרסם הנקבל באתר מאמרי השמצה והכפשה נגד ציבור הרופאים, בעיקר אלה העוסקים בתחום האונקולוגיה.
2. להלן מספר דוגמאות ל"מאמרים" שפרסם הנקבל באתר:
 - "הסברתי להם כי יש רק חשש אחד. שאם המון חולי סרטן יסרבו לקבל רעלים, לאונקולוגים לא תהיה עבודה".
 - "שהרי כתבתי לא אחת שהאונקולוגים הם התורמים העיקריים לכריית קברם של 10,000 חולי סרטן בישראל, כל שנה. זוועת אלוהים. למה לא מקימים ועדת חקירה? אפילו במלחמת יום כיפור נהרגו אולי שלישי מההרג השנתי של האונקולוגים בארץ הקודש".
 - "האם האונקולוגים באמת חיוניים? הם מזכירים לי את האומה המוסלמית. אסור למשב רוח אחר לזרום בתחום שלטונם...".

3. ביום 29.4.13 זומן הנקבל לשימוע בפני ד"ר מיכאל דור, ראש מנהל הרפואה במשרד הבריאות, אשר נזף בו על התנהגותו והתרה בו שלא יחזור לסורו. הנקבל הסכים בפגישה לכתוב מכתב למשרד הבריאות בו הוא מתנצל על התבטאויותיו הבוטות. בפועל, לא שיגר הנקבל מכתב התנצלות כלשהו, ואף המשיך בסדרת התבטאויותיו החמורות והבוטות באינטרנט, הפעם כלפי ראשי משרד הבריאות, בזו הלשון:

- "ראשי משרד הבריאות ... הם פגומי מוח, הם שטופי מוח... הם עלובי החיים ומעודדי המוות, בטוחים שאנחנו, פשוטי העם – אנאלפביתיים".
- "ראשי המשרד הם מריונטות עלובות, שמשוהו מניע אותן".
- "שירי יקירתי. אנחנו באביב הרפואי. חובה לפתוח את עיני האמהות. רוצחים עליך, ישראל".
- "מנכ"ל משרד הבריאות לדורותיהם מתנהגים כמו פוצים, רק שלא יאשימו אחרים".

הקובלנה

4. בכתב הקובלנה, שהוגש נגד הנקבל ביום 29.9.13 ע"י המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר בעז לב, נטען כי בהתנהגותו המפורטת לעיל, גילה הנקבל התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף 141(1) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ו-1976 (להלן – הפקודה), בכך "שפרסם דברי השמצה פוגעת נגד ציבור הרופאים ואנשי משרד הבריאות, שהם עובדי ציבור, בנוגע למילוי תפקידם".

דו"ח ועדת המשמעת

4. בעקבות הגשת כתב הקובלנה, התמנתה ועדת משמעת לדון בה, בהרכב: ד"ר פאולה רושקה – יו"ר, פרופ' יוסף אלידן ועו"ד יגאל חיות – חברים. הנקבל הודה בפני ועדת המשמעת בהתבטאויות המפורטות לעיל, אך טען כי הן חוסות במידה לא קטנה תחת הגנת חופש הביטוי. לטענתו, חופש הביטוי הוא זכות יסוד להשמיע דעות והשקפות באופן חופשי, וההגנה על חופש הביטוי חשובה וקיימת גם במקרים של ביטויים קשים ומקוממים. עם זאת, הבהיר הנקבל כי הוא מתנצל על כול ביטוי פוגעני בו נקט כלפי כול אדם שהוא רופא ושאינו רופא.

עוד העיד הנקבל, כי הוא "אינו אדם הזוי ואינו הדיוט בתחום הרפואי", וכי כתב את הדברים מתוך זעם ממושך, בין היתר גם בשל כעסו על פטירת אשתו לאחר שנות סבל ממחלת הסרטן.

5. בדוח שהגישה ביום 28.8.14, החליטה הוועדה להמליץ להרשיע את הנקבל במיוחס לו, לאחר שהגיעה למסקנה כי התבטאויותיו כלפי ציבור הרופאים וראשי משרד הבריאות חרגה בהרבה מהמותר במסגרת חופש הביטוי. וכך קובעת הוועדה בדוח המפורט שהגישה:

"חופש הביטוי אינו מגן על כל סוג ואופן של ביטוי אלא רק על ביטוי שאינו מכיל פגיעה שאינה מוצדקת בזכויות אחרות או בערכים אחרים חברתיים. הוועדה סבורה כי הביטויים שבהם השתמש הנקבל כלפי ציבור הרופאים וראשי משרד הבריאות, כאמור בכתב הקובלנה, אכן עולים על 'רמת הסיבולת' בחברה הדמוקרטית ומהווים פגיעה 'קשה רצינית וחמורה' ברגשותיו של הציבור וחברה דמוקרטית מבקשת להתגונן כנגד התבטאויות כגון אלה".

לסיכום, קבעה הוועדה כי שימוש בלשון בוטה ומשפילה כלפי ציבור הרופאים וראשי מערכת הבריאות אינה הדרך הנכונה והאתית להשמיע דברי בקורת, חמורים ככל שיהיו. התבטאויותיו של הנקבל כלפי עמיתיו למקצוע היו "קשות, בוטות ומשפילות", ועל-כן ראוי להרשיעו בעבירה של התנהגות בלתי הולמת לפי סעיף 141(1) לפקודה, כמיוחס לו בכתב הקובלנה.

6. בדוח נוסף שהגישה ביום 12.3.2015 לענין אמצעי המשמעת שיש להטיל על הנקבל, קבעה הוועדה בזו הלשון:

"הנקבל לא בחל להשתמש בביטויים מעליבים ומעוררי סלידה ושאת נפש, ובתיאורים הלוקחים מתחתית תהום אשפת השפה. הנקבל, למרות שננזף בעבר בבגין התבטאויותיו והוזהר מלחזור על התנהגותו – המשיך בסורו ופרסם מאמרי שטנה מעליבים ומשפילים".

לקולא, רשמה הוועדה לפנייה את הפנמתו של הנקבל את התנהגותו והודעתו כי מחק וימחק מהאתר את כל התבטאויותיו הבוטות, וכי בעתיד יימנע מלנקוט בלשון שכזאת. כמו-כן התחשבה הוועדה בכך שהנקבל נכה צה"ל והכנסתו בנויה מגימלה שהוא מקבל ממשרד הביטחון ובעובדה שלדבריו, הוא כתב את הדברים מתוך "זעם ממושך" גם בשל כעסו על פטירת אשתו לאחר שנות סבל ממחלת הסרטן.

סוף דבר, הוועדה ממליצה, ברוב דעות, להתלות את רישיונו של הנקבל למשך חדש ימים.

חבר הוועדה, פרופ' יוסף אלידן, סובר כי חומרת התנהגותו של הנקבל מצדיקה התליית רישיונו למשך שנה.

החלטה

7. אין ספק, כי התבטאויותיו הקשות והבוטות של הנקבל במאמרים שפרסם באתר האינטרנט שלו, כלפי ציבור הרופאים וראשי משרד הבריאות, חורגים בהרבה מהסביר ומהמותר במסגרת חופש הביטוי, שהינו ערך חשוב ומוגן בכול חברה דמוקרטית.

לא מצאתי כול קשר בין הערך החשוב של חופש הביטוי, לו טוען הנקבל, לבין הביטויים החריפים והמכפישים שנקט, ובהם האשים את ציבור הרופאים ב"כריית קברם של 10,000 חולי סרטן"; כמו גם "בהרג שנתי של האונקולוגים בארץ הקודש"; ואף לא בקריאת התיגר "רוצחים עליך, ישראל". דברים פוגעניים וחמורים שכאלה אינם נכנסים במסגרת חופש הביטוי, אלא נכללים בהגדרת "חופש" השיסוי והביזוי, שאינם מוכרים במקומותינו.

בצדק רב הגדירה הוועדה את התבטאויותיו של הנקבל "קשות, בוטות ומשפילות", ולכך הייתי מוסיף מבישות ובלתי קבילות בעליל על כול בן תרבות, לא כל שכן רופא במקצועו ובייעודו.

8. סבורני, כי אמצעי המשמעת המומלץ על ידי הוועדה הינו קל ביותר, נוכח חומרת התבטאויותיו של הנקבל, וכי הוא היה ראוי לתקופת התליית רישיון ממושכת ביותר. יחד עם זאת, בשים לב לנסיבותיו האישיות הקשות – ובמיוחד להיותו נכה צה"ל ולעובדה המצערת של פטירת אשתו ממחלת הסרטן (עובדה שהשפיעה, ככל הנראה, על שיקול הדעת שלו בעת שהטיח את התבטאויותיו הקשות והפוגעניות) – החלטתי, ולא בלב קל, שלא להחמיר בדינו מעבר להמלצה המקילה של רוב חברי הוועדה.

אשר על כן הנני מחליט להתלות את רישיונו של הנקבל, ד"ר אריה אבני, מלעסוק ברפואה, למשך חדש ימים, החל מיום 17.5.15.

ניתן היום 1.4.15, יב ניסן התשע"ה.
יש להפיץ החלטה זו לצדדים, כמקובל.

אמנון סטרשנוב, שופט (בדימוס)